

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Akupunkturzysta
(323001)**

Technicy i inny średni personel

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Akupunkturzysta (323001)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-092-4 (92)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego

26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	7
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	8
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	9
3. Opis kompetencji zawodowych	10
3.1. Stawianie diagnozy zaburzeń bioenergetycznych organizmu Kz1	10
3.2. Eliminowanie zaburzeń bioenergetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii Kz2	11
3.3. Kompetencje społeczne KzS	12
4. Profil kompetencji kluczowych	13
5. Słownik	14

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach:

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

323001 Akupunkturzysta

Grupa wielka 3 – Technicy i inny średni personel (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 4).

Grupa elementarna 3230 – Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 3230 Traditional and complementary medicine associate professionals).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Dział 86. Opieka zdrowotna, Grupa 86.9. Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz głównie wyników badań analitycznych na 16 stanowiskach pracy w 16 przedsiębiorstwach (duże – 1, mikro – 15, w tym usługowe – 15, inne – 1), przeprowadzonych w marcu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Agnieszka Kowalczyk – Zespół Medycznych Szkół Policealnych w Warszawie,
- Barbara Janek – Gabinet Terapii Naturalnych w Lewinie Brzeskim,
- Sainjargal Byambasuren-Federowska – EASTMED Medycyna Rodzinna, Akupunktura, Medycyna Estetyczna w Warszawie,
- Elwira Betka – Wojewódzki Zakład Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Opolu.

Ewaluatorzy:

- Grzegorz Halkiew – Neuro BioTerapeuticum – Grzegorz Halkiew w Brwinowie,
- Sukhee Tserendemberel – Stowarzyszenie Lekarzy Mongolskich w Polsce w Warszawie.

Recenzenci:

- Zdzisław Hudak – Polskie Centrum Kształcenia Ustawicznego Dorosłych RADIUS w Makowie,
- Odgerel Tseyen Oidov – Praktyka Lekarska Działalność Paramedyczna w Warszawie.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Katarzyna Elżbieta Kędzierska (przewodnicząca) – Izba Rzemieślnicza Mazowska, Kurpi i Podlasia w Warszawie,
- Cyprian Toruński – przedstawiciel pracodawców, BIOTOR terapia naturalna Cyprian Toruński w Toruniu,
- Renata Górna – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych w Warszawie.

Data zatwierdzenia:

- 08.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Akupunkturzysta ocenia stan bioenergetyczny organizmu człowieka oraz eliminuje jego zaburzenia.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Akupunkturzysta jest zawodem o charakterze usługowym. Sferą działania akupunkturzysty są punkty akupunktury, tj. punkty biologicznie aktywne rozmieszczone na powłokach całego ciała. Przed wykonaniem zabiegu akupunkturzysta przeprowadza wywiad z pacjentem uzyskując informacje pozwalające określić przyczynę choroby i jej lokalizację narządowo-energetyczną oraz ustala historię choroby. Określa zaburzenia bioenergetyczne korzystając z tradycyjnych metod diagnozowania, takich jak badanie tętna, oględziny języka, analiza twarzy (układ bruzd, zmarszczek, kształtu, przebarwień, znamion oraz ich lokalizacji), oceny charakteru głosu i zapachu pacjenta. Akupunkturzysta wkłwa igły w ściśle określone punkty w ciele pacjenta i pozostawia je na 20–40 minut. W celu zwiększenia efektu terapeutycznego stosuje również zabiegi takie, jak: elektroakupunktura, moxa, bańki. Akupunkturzysta informuje pacjenta o możliwości wystąpienia przesilenia chorobowego lub wystąpienia innych objawów w postaci senności i zasinienia w miejscach wykonywania zabiegu.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Podstawowym miejscem pracy akupunkturzysty jest gabinet akupunktury. Może on również wykonywać zabiegi w domu pacjenta pod warunkiem przestrzegania przepisów BHP, sanitarno-epidemiologicznych oraz zasad ergonomii. W pracy akupunkturzysta korzysta z różnego rodzaju igieł, baniek, elektro- i laserostymulatorów, masażerów i moxy, a także wykonywać masaż strefowy i punktowy. Przeprowadzaną terapię charakteryzują stałe elementy, jednak ze względu na indywidualizm leczenia, ważna jest umiejętność postawienia trafnej diagnozy i wybrania właściwych, skutecznych metod terapii. Akupunkturzysta wykonuje swoją pracę samodzielnie prowadząc działalność gospodarczą. Może też znaleźć zatrudnienie w gabinetach medycyny wschodniej, medycyny naturalnej, leczenia bólu, odnowy biologicznej,

ośrodkach SPA, sanatoriach, domach pomocy społecznej, hospicjach. Obowiązkiem akupunkturzysty jest przestrzeganie zasad etyki zawodowej, dbanie o dobro i bezpieczeństwo pacjenta.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Wykonywanie zawodu akupunkturzysty wymaga dobrego, ogólnego stanu zdrowia. Akupunkturzysta powinien wykazywać się cierpliwością i zrozumieniem w stosunku do pacjentów i zawsze zachowywać obiektywizm w ocenie sytuacji. Powinien być stabilny emocjonalnie, pewny siebie w działaniu, mieć zdolności interpersonalne. Akupunkturzysta powinien mieć wyrobiony zmysł dotyku umożliwiający sprawne posługiwanie się igłami do akupunktury. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu akupunkturzysty jest niepełnosprawność intelektualna i dysfunkcje układu ruchu uniemożliwiające wykonywanie zadań zawodowych.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu akupunkturzysty preferowane jest wykształcenie średnie oraz ukończenie kursu akupunktury lub szkoły policealnej z zakresu akupunktury w szkołach niepublicznych

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ /walidacji kompetencji

W zawodzie akupunkturzysty istnieje możliwość rozwoju zawodowego. Osoby chcące wykonywać zawód mogą poszerzać zakres uprawnień np. w zakresie wykonywania zawodu w ramach świadczeń publicznej i niepublicznej ochrony zdrowia. Akupunkturzysta powinien dbać o stały rozwój zawodowy i rozszerzać kompetencje z zakresu tradycyjnej medycyny chińskiej, anatomii, fizjologii, patologii i psychologii uczestnicząc w kursach, szkoleniach i konferencjach zawodowych prowadzonych przez placówki kształcenia ustawicznego, szkoły i uczelnie wyższe.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Prowadzenie wywiadu dotyczącego stanu zdrowia (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z2. Rozpoznawanie zaburzeń bioenergetycznych (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Dobieranie technik terapeutycznych (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z4. Korygowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie prawidłowego przepływu energii w kanałach energetycznych (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z5. Informowanie pacjenta o zaleceniach i wskazaniach do dalszej terapii (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z6. Prowadzenie dokumentacji terapii (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z7. Organizowanie stanowiska zgodnie z zasadami BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii oraz etyki zawodowej (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Stawianie diagnozy zaburzeń bioenergetycznych organizmu (potrzebne do wykonania zadań Z1, Z2, Z3, Z6, Z7).
- Kz2 – Eliminowanie zaburzeń bioenergetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii (potrzebne do wykonania zadań Z4, Z5, Z6, Z7).
- KzS – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań od Z1÷Z7).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 4** właściwym dla wykształcenia średniego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 3 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód akupunkturzysty:

- 1) w zakresie wiedzy: zna i rozumie poszerzony zbiór podstawowych faktów, zasad, procesów, umiarkowanie złożonych pojęć i teorii, oraz zależności między nimi w zakresie akupunktury, posiada poszerzoną wiedzę w zakresie faktów, umiarkowanie złożonych pojęć, teorii i zależności między nimi w obszarze prowadzonej działalności w branży niekonwencjonalnych metod terapii;
- 2) w zakresie umiejętności: potrafi rozwiązywać niezbyt proste problemy z zakresu akupunktury poprzez wybieranie metod, narzędzi, materiałów i informacji; potrafi wykonywać niezbyt złożone zadania w części bez instrukcji, często w zmiennych warunkach; potrafi uczyć się samodzielnie w zorganizowanej formie; odbierać złożone wypowiedzi dotyczące szerokiego zakresu zagadnień terapeutycznych, odbierać i formułować proste wypowiedzi, także w języku obcym.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z6, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Stawianie diagnozy zaburzeń bioenergetycznych organizmu Kz1

Wiedza – zna i rozumie poszerzony zbiór podstawowych faktów, umiarkowanie złożonych pojęć, teorii i zależności związanych ze stawianiem diagnozy zaburzeń bioenergetycznych, w szczególności zna:

- przepisy BHP, sanitarno-epidemiologiczne, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii w zakresie stawiania diagnozy zaburzeń bioenergetycznych;
- metody prowadzenia wywiadu z pacjentem;
- objawy prawidłowego i nieprawidłowego przepływu energii w meridianach;
- techniki diagnozowania akupunktury klasycznej;
- zasady doboru terapii do zdiagnozowanego zaburzenia energetycznego;
- zasady etyki zawodowej akupunkturzysty;
- zasady prowadzenia dokumentacji pacjenta.

Umiejętności – wykonuje niezbyt złożone zadania związane ze stawianiem diagnozy zaburzeń bioenergetycznych, w części bez instrukcji, często w zmiennych warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie stawiania diagnozy zaburzeń bioenergetycznych;
- stosować tradycyjne metody diagnozowania dotyczące akupunktury;
- określać powiązanie dolegliwości z zaburzeniami przepływu energii;
- określać prawidłowość przepływu energii i stan jego zakłócenia;
- dobierać rodzaj terapii do zdiagnozowanych zaburzeń bioenergetycznych;
- stosować zasady etyki zawodowej;
- prowadzić dokumentację w zakresie wywiadu z pacjentem.

Wykonanie zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Eliminowanie zaburzeń bioenergetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii Kz2

Wiedza – zna i rozumie poszerzony zbiór podstawowych faktów, umiarkowanie złożonych pojęć, teorii i zależności związanych z eliminowaniem zaburzeń bioenergetycznych, w szczególności zna:

- przepisy BHP, sanitarno epidemiologiczne, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii w zakresie eliminowania zaburzeń bioenergetycznych;
- techniki oczyszczania i neutralizowania zanieczyszczeń energetycznych;
- metody usuwania blokad przepływu energii;
- zasady harmonizowania przepływu energii;
- wpływ terapii na organizm i samopoczucie pacjenta;
- zasady doboru rodzaju terapii;
- zasady doboru i stosowania przyrządów do akupunktury;
- zasady zdrowego i higienicznego trybu życia;
- zasady prowadzenia dokumentacji terapii.

Umiejętności – wykonuje niezbyt złożone zadania związane z eliminowaniem zaburzeń bioenergetycznych w części bez instrukcji, często w zmiennych warunkach, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie eliminowania zaburzeń bioenergetycznych;
- wyrównywać przepływ energii w meridianach;
- usuwać blokadę przepływu energii;
- harmonizować przepływ energii,
- przewidywać wpływ terapii na przepływ energii i funkcjonowanie organizmu;
- dobrać odpowiedni rodzaj terapii;
- dobrać i stosować odpowiedni do osiągnięcia optymalnych efektów terapii sprzęt;
- propagować zdrowy i higieniczny styl życia;
- prowadzić dokumentację zawierającą zgodę pacjenta na terapię oraz bieżący opis przebiegu terapii.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

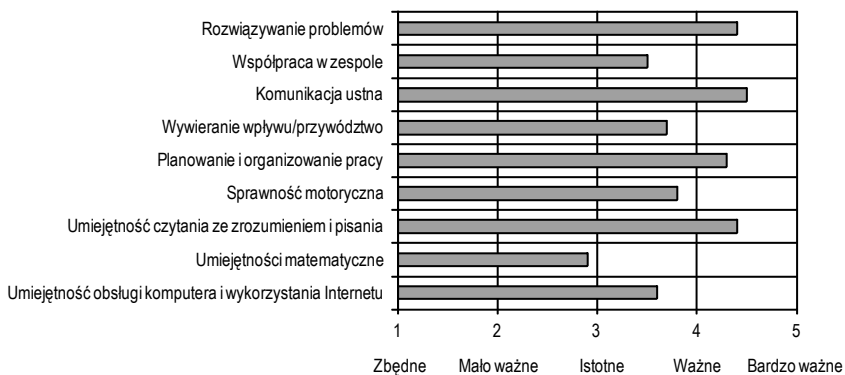
3.3. Kompetencje społeczne KzS:

- ponosi odpowiedzialność za realizację zadań w zakresie eliminowania zaburzeń bioenergetycznych pacjenta,
- dostosowuje zachowanie do potrzeb pacjenta,
- pracuje samodzielnie w dziedzinie akupunktury,
- potrafi oceniać swoje działania w zakresie prowadzenia akupunktury i przyjmować odpowiedzialność za ich skutki.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu akupunkturzysty przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 323001 Akupunkturzysta

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiające porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.